

Eana incanana nieuw voor de Nederlandse fauna (Lepidoptera: Tortricidae)

R. DE VOS

VOS, R. DE, 1987. *EANA INCANANA* NEW FOR THE FAUNA OF THE NETHERLANDS (LEPIDOPTERA: TORTRICIDAE). - *ENT. BER., AMST.* 47(11) : 165-166.

Abstract: In 1984 a male of *Eana incanana* (Stephens) was caught in Amsterdam. This is the first record from The Netherlands.

Kalf 436, 1509 BE Zaandam.

Inleiding

Bij het herrangschikken en determineren van Nederlandse Tortricidae in de collectie van het Instituut voor Taxonomische Zoölogie in Amsterdam (I.T.Z.), stuitte ik bij de moeilijk te determineren *Cnephasia* groep op een exemplaar, dat me op het eerste gezicht al anders voorkwam dan een doorsnee *Cnephasia*. Het ♂ is op 23.vii.1984 in het Amstelpark in Amsterdam gevangen door de heer G. Kroon. Nadere beschouwing van het mannelijk genitaalapparaat deed mij de soort niet direkt herkennen. Bij wat speurwerk in de literatuur bleek dat het een soort van een ander geslacht, *Eana incanana*, betrof.

Beschrijving

Uiterlijk lijkt *E. incanana* veel op de *Cnephasia* soorten; een fraaie afbeelding wordt in het werk van Bradley et al. (1973) gegeven.

De soort wijkt in vleugelvorm wat af van de moeilijk op uiterlijke kenmerken te determineren *Cnephasia* groep; de voorvleugels zijn wat langer dan die van *Cnephasia* (Bradley et al., 1973). Dit kenmerk is moeilijk te beoordelen maar in een serie is het wel te zien. Bovendien gaat het kenmerk meer op voor de nauw verwante, maar nog niet als inlands opgegeven, *E. penziana* (Thunberg & Becklin). Bentinck & Diakonoff (1968) vermelden verschillen tussen *Cnephasia* en

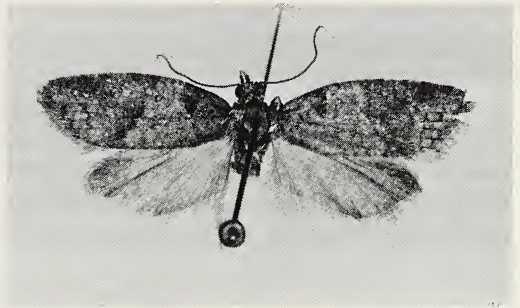

Fig. 1. *Eana incanana* (Stephens) ♂, nieuw voor de Nederlandse fauna, Amsterdam (Amstelpark), 23.vii.1984. (Foto J. Huisenga).

Eana o.a. in de tasters (labiale palpen). Deze zijn bij *Cnephasia* gestrekt met een kort toplid en een verbreed middenlid, bij *Eana* lang en gebogen met een zeer lang middenlid en een lang toplid.

Het ♂ genitaal heeft een karakteristieke vorm (fig. 2); de punt van de sacculus maakt een hoek van 90° met de lengte-as van de valva. Het juxta is min of meer hartvormig. Het verdient bij deze zeer uniform getekende *Cnephasiini* altijd de voorkeur om de soorten m.b.v. de genitalia op naam te brengen.

Als voedselplanten worden opgegeven: wilde hyacint (*Scilla non-scripta* (L.)), knikkende vogelmelk (*Ornithogalum nutans* L.), margriet (*Chrysanthemum leucanthemum* L.) en bosbes (*Vaccinium*) (Bradley et al., 1973). De rups is dus polyfaag op diverse

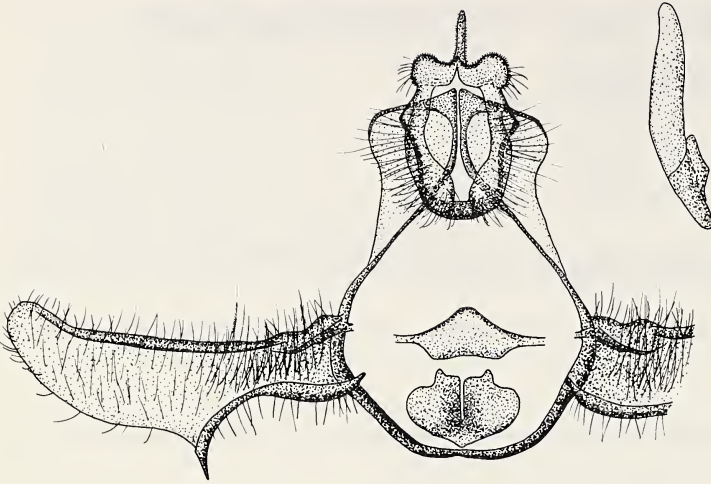

Fig. 2. *Eana incanana* (Stephens), ♂ genitaal. (Gereconstrueerd naar Prep.L.319).

kruidachtige planten en leeft in de bloem en het vruchtbeginsel van de genoemde planten.

E. incanana is in al onze buurlanden inheems, maar lokaal en zeldzaam. Volgens Hannemann (1961) komt de vlinder vooral voor in bergachtige gebieden, en volgens Bradley et al. (1973) prefereert *E. incanana* open plekken in bosachtige terreinen. De vliegtijd valt rond juli.

Dankzegging

Ik wil gaarne de heren B. J. Lempke en W. Hogenes (collectiebeheerder I.T.Z.) bedanken voor de hulp bij het tot stand komen van dit artikel. De heer J. Huisenga dank ik voor het verzorgen van de foto.

Literatuur

- BENTINCK, G. A. GRAAF & A. DIAKONOFF, 1968. De Nederlandse bladrollers (Tortricidae). – *Mon. ned. ent. Vereen.* 3: 1-201.
 BRADLEY, J. D., W. G. TREMEWAN & A. SMITH, 1973.

British Tortricoid Moths. Cochylidae and Tortricidae: Tortricinae: 1-336. Ray Society, London.

- HANNEMANN, H. J., 1961. Kleinschmetterlinge oder Microlepidoptera I. Die Wickler (s.str.) (Tortricidae). – *Tierw. Dtl.* 48: 1-233.

Naschrift

Na het ter perse gaan van dit artikel werden door mij enige nieuwe vangsten van *E. incanana* gedaan. In het Noordhollands Duinreservaat ving ik op licht op 30.vi.1987 te Heemskerk 2 exemplaren en op 5.vii.1987 te Castricum 1 exemplaar van deze soort.

In overeenstemming met hetgeen wat Bradley et al. (1973) over het biotoop vermelden, werden deze exemplaren op een open plek in het bos gevangen.

Geaccepteerd 24.iv.1987.